

19. maj 2022

Fysisk møde
Advisory Board for Bæredygtig finansiering af dansk landbrug
Tirsdag d. 31. maj 2022 kl. 08.30 - 15.00

Dagsorden

- 08.30 **Netværkskaffe**
- 08.45 **Velkomst og dagens program**
v/projektleder Ivan Damgaard
- 09.00 **Bordet rundt**
- hvad der sker på bæredygtighed og bæredygtig udvikling i jeres respektive virksomheder
- 10.00 **Bæredygtig finansiering – highlights fra arbejdet til nu i 2022 og for resten af året**
v/projektleder Ivan Damgaard
Kommentarer / refleksioner *v/deltagerne*
- 11.00 **Bæredygtig finansiering i landbruget - nye kapitalstruktur modeller**
v/Chefkonsulent Kenneth Kjeldgaard, Fondsmæglerselskabet SEGES Finans & Formue A/S
Kommentarer / refleksion *v/deltagerne*
- 12.00 **Frokost**
- 12.45 **Mobilisering mod en grøn omstilling – fundamentet for bæredygtig udvikling**
v/Konsulent Ditte Kjær Jacobsen, SEGES Innovation P/S
Refleksion og kvalificering *v/deltagerne*
- 13.30 **Workshop: Et bæredygtigt og klimaneutralt landbrug anno 2030 / 2050**
Deltagerne drøfter og kommer med inputs på pejlemærker på:
- 3-4 potentielle scenarier for dansk landbrug anno 2030 / 2050
- hvilke krav fordrer disse scenarier i forhold til primærlandbrugets kompetencer og jobprofiler
- 14.45 **Opsamling og næste step**
- 15.00 **Tak for i dag**

Venlig hilsen

Ivan Damgaard, Projektleder

Projekt:

Bæredygtig finansiering af landbrugsvirksomheden og ledelse af en bæredygtig udvikling.

- Advisory board møde

Projektleder Ivan Damgaard

SEGES d. 31. maj 2022

GODMORGEN
og
VELKOMMEN
- tillykke til Ole

Dagsorden

08.30 **Netværkskaffe**

09.00 **Velkomst og dagens program**

v/projektleder Ivan Damgaard

09.05 **Bæredygtig Finansiering i landbruget**
– nye kapitalstrukturmodeller

v/Kenneth Kjeldgaard

10.00 **Bæredygtig Finansiering**
- highlights fra arbejdet til nu i 2022 og for resten af året

v/projektleder Ivan Damgaard

11.00 **Bordet rundt**
- hvad sker der på bæredygtighed og bæredygtig udvikling
i jeres respektive virksomheder

v/alle

12.00 **Frokost**

Dagsorden

12.45	Mobilisering mod en grøn omstilling
- fundamentet for bæredygtig udvikling	v/Ditte Kjær Jacobsen
13.30	Workshop
- Et bæredygtigt og klimneutralt landbrug anno 2030 / 2050	v/alle
14.45	Opsamling og næste step	v/alle
15.00	Tak for i dag	

Bæredygtig Finansiering i landbruget

- AP 3 a

Nye kapitalstrukturmodeller

Kapitalstrukturmodellens påvirkning på Dansk Landbrug til inspiration for fremtidens bæredygtige finansiering

v/Kenneth Kjeldgaard

SEGES, 31/5-2022

Formål og ønske

- Formål: - at finde kapitalstrukturmodeller, som understøtter mest mulig bæredygtig omstilling.
 - Dette gøres ved at gøre virksomhederne økonomisk robuste målt på resultat, likviditet og egenkapital
- Ønske: - hvis muligt at understøtte eksisterende og kommende landmænds ønske om at være beskæftiget ved landbruget indtil de går på pension.

Dagsorden

- Forskellige kapitalstrukturmodellers påvirkning på landbrugets resultater og likviditet 2006-2020.
- Inspiration til fremtidens bæredygtige finansiering – diskussion af modeller

Metode

- Realiserede resultater fra 2006-2020 for bedste 1/3 målt på driftsresultat og aktiver på 50 mio. kr. (i 2020) for hhv. kvæg, grise og planteavl (gns.).
- Ejendommen finansieres 100 % i startåret (2006) og fremskrives med resultat, likviditet og balance for 2 typer kapitalstrukturmodeller:
 - 1: Traditionel finansiering med fuldt ejerskab (40/30/30).
 - 2: Delt ejerskab, hvor Fond ejer og bortforpagter jorden, mens landmand ejer bygninger og løsøre. (40/60)
- Robusthed vurderes på resultat, likviditet og egenkapital.

Metode (fort.)

- Der opstilles en simpel resultatopgørelse:
- Som suppleres med pengestrøm og balance

Resultat af primær drift
<i>Direktørløn</i>
Resultat efter direktørløn
Afkoblet EU Støtte
Resultat før finansiering
Forpagtningsindtægt
Forpagtningsafgift
Renteudgifter
<i>Forrentning finansaktiver</i>
Finansiering i alt
Årets resultat før skat
Årets resultat før skat (forpagtningsmodel)
Skat (22%)
Resultat efter skat

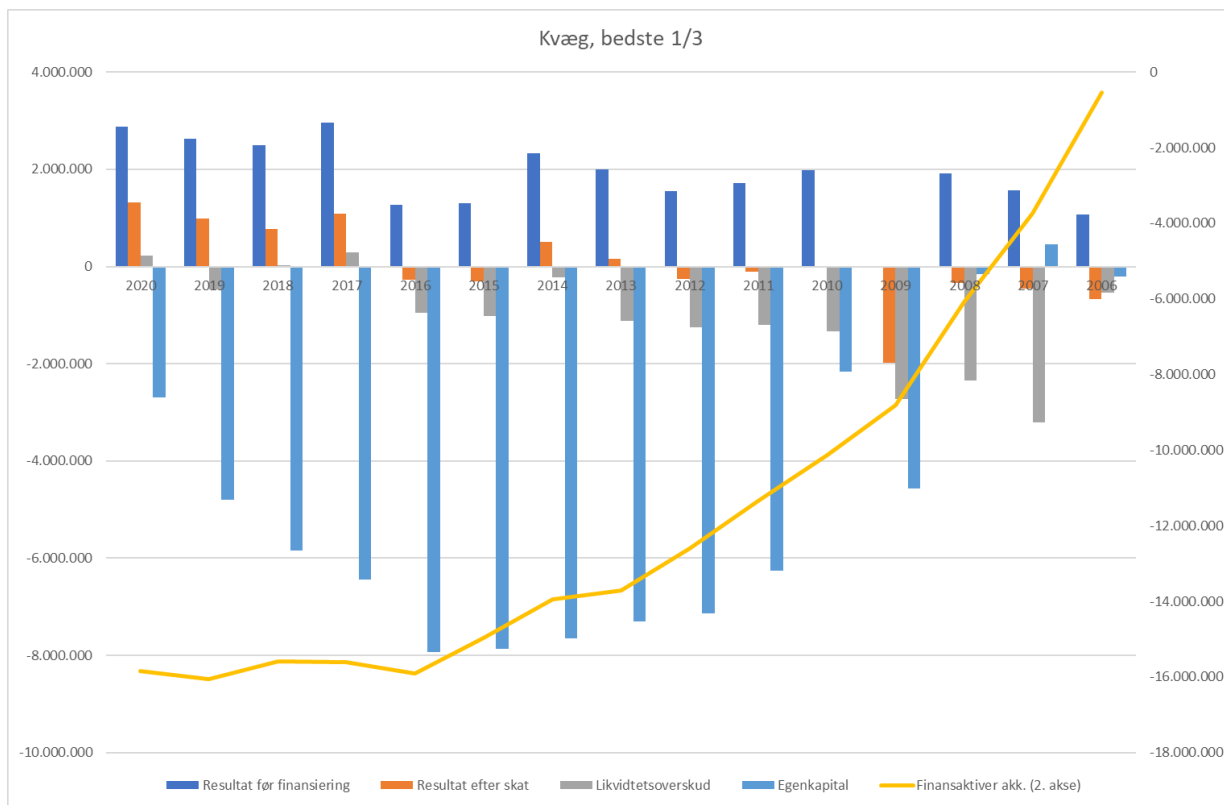
Pengestrøm
Tilbageførsel af afskrivninger
Investeringer ekskl. jordinvesteringer
Afdrag
Likvidtetsoverskud
Likvidtetsoverskud udtræk
Balance
Aktiver
Finansaktiver akk. (2. akse)
Jordinvesteringer
Gæld
<i>Egenkapital</i>

Forudsætninger

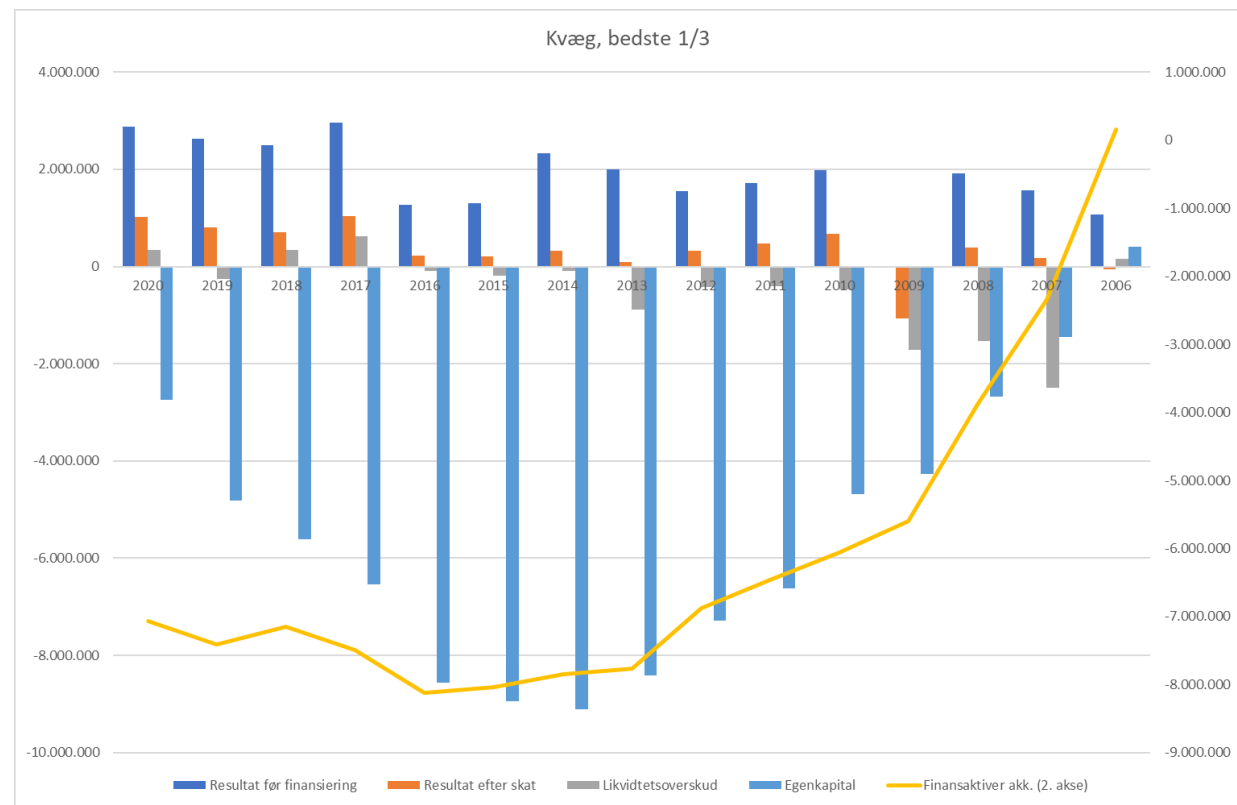
- Indregning af direktørløn på 350.000 kr. fremskrevet med 2 % årligt.
 - EU-støtte beregnet ud fra eget dyrkbart areal 2006-2010.
 - Skat fastsat til 22 % årligt fra 2006-2020.
 - Realiserede investeringer ekskl. jordinvesteringer opsamles som negativ uforrentet likviditet.
 - Realiserede jordinvesteringer finansieres som F1-lån med maksimal løbetid.
 - Som bankrente benyttes realiseret gennemsnitlig årlig bankrente for landbruget.
 - Jordværdi beregnet som 50 % af aktivværdi i 2006-2008.
-
- Alle beregninger er vejledende og der tages forbehold for fejl

Kvæg bedste 1/3 – faktiske investeringer

- Traditionel finansiering (40/30/30)

- Delt ejerskab (40/60)

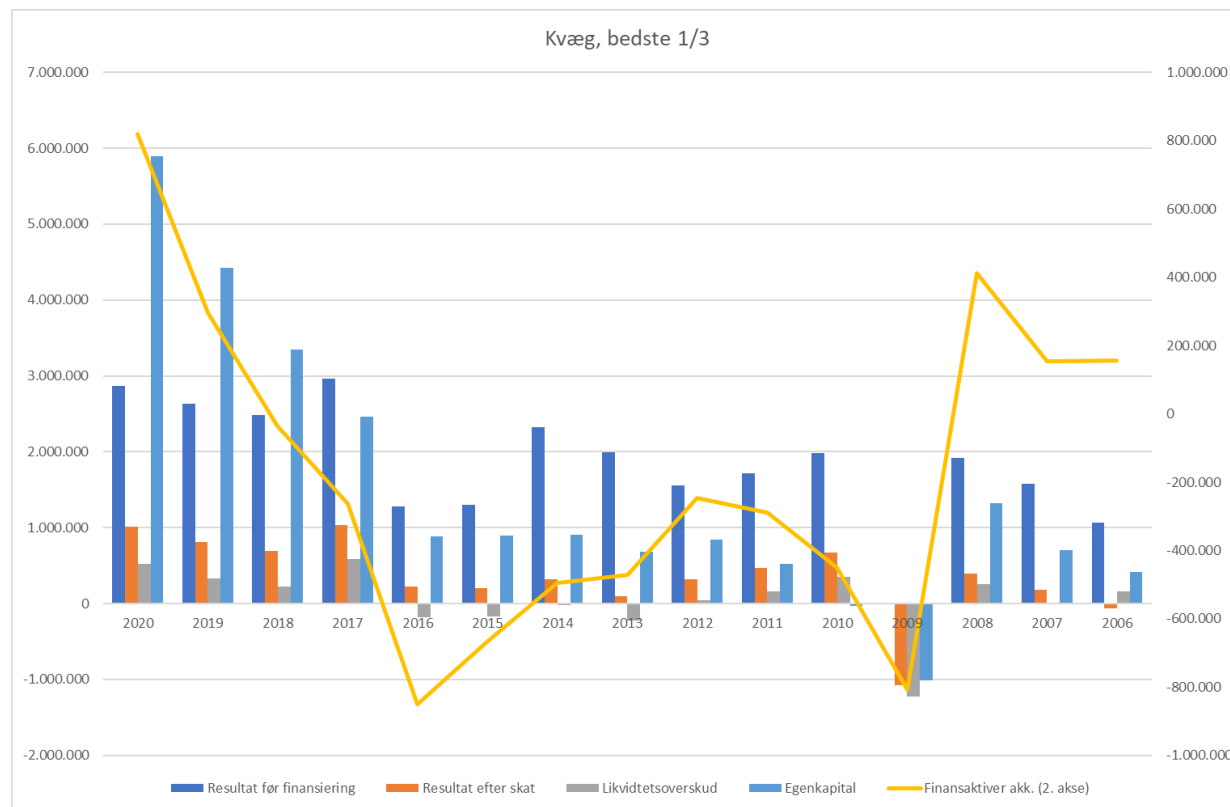
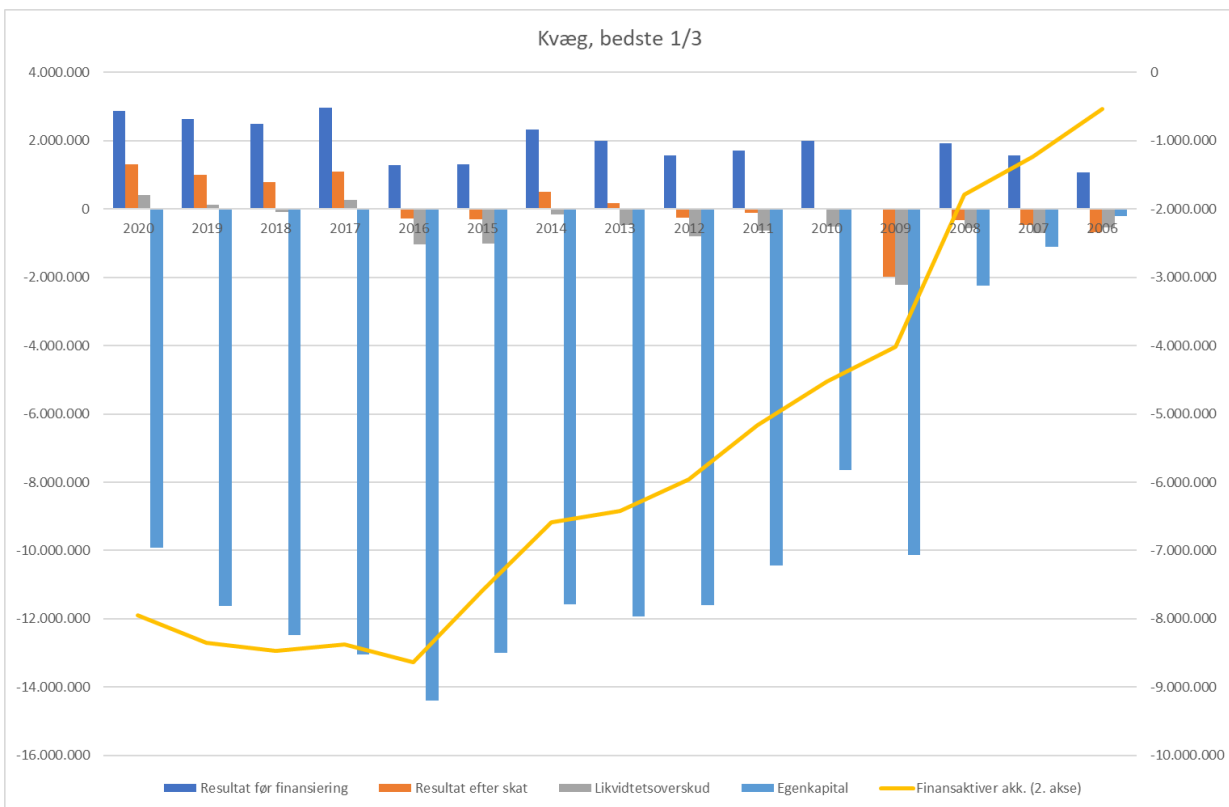
Traditionel finansiering - faktiske investeringer	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	1.314.354	988.965	775.201	1.084.117	-275.313	-303.580	504.483	162.868	-258.294	-104.569	1.802	-1.974.590	-336.827	-459.855	-677.836
Likvidtetsoverskud	216.725	-477.759	29.884	295.780	-944.851	-1.024.056	-225.630	-1.121.013	-1.254.017	-1.204.346	-1.332.847	-2.719.953	-2.352.036	-3.199.805	-530.050
Egenkapital	-2.699.797	-4.798.861	-5.849.299	-6.447.408	-7.936.480	-7.868.689	-7.652.877	-7.303.532	-7.132.525	-6.254.654	-2.157.485	-4.571.975	-158.444	455.551	-201.641

Delt ejerskab - faktiske investeringer	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	1.017.302	808.194	697.159	1.030.186	222.678	200.247	319.191	98.058	324.306	465.811	667.217	-1.070.944	398.054	182.561	-61.154
Likvidtetsoverskud	337.119	-260.993	348.409	626.872	-88.071	-184.882	-87.582	-881.241	-415.750	-401.705	-467.713	-1.714.351	-1.536.108	-2.501.525	156.409
Egenkapital	-2.735.479	-4.808.290	-5.608.819	-6.542.986	-8.562.340	-8.936.327	-9.111.861	-8.412.456	-7.281.370	-6.618.480	-4.680.421	-4.263.654	-2.678.254	-1.457.045	415.041

Kvæg bedste 1/3 – investeringer = afskrivninger*

- Traditionel finansiering (40/30/30)

- Delt ejerskab (40/60)

Traditionel finansiering - inv. = afskrivninger	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	1.314.354	988.965	775.201	1.084.117	-275.313	-303.580	504.483	162.868	-258.294	-104.569	1.802	-1.974.590	-336.827	-459.855	-677.836
Likvidtetsoverskud	402.482	115.411	-91.256	256.657	-1.042.116	-1.009.015	-162.469	-463.233	-795.520	-641.855	-508.092	-2.226.030	-556.306	-701.740	-530.050
Egenkapital	-9.910.074	-11.628.254	-12.475.483	-13.052.375	-14.394.063	-13.002.651	-11.575.161	-11.927.129	-11.597.184	-10.451.304	-7.646.152	-10.125.184	-2.241.949	-1.110.857	-201.641

Delt ejerskab - investeringer = afskrivninger	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	1.017.302	808.194	697.159	1.030.186	222.678	200.247	319.191	98.058	324.306	465.811	667.217	-1.070.944	398.054	182.561	-61.154
Likvidtetsoverskud	522.875	332.177	227.269	587.749	-185.336	-169.841	-24.421	-223.461	42.748	160.786	357.041	-1.220.429	259.622	-3.460	156.409
Egenkapital	5.898.218	4.423.015	3.347.937	2.464.871	888.681	893.464	905.552	678.014	847.025	523.908	-34.397	-1.015.019	1.320.133	706.402	415.041

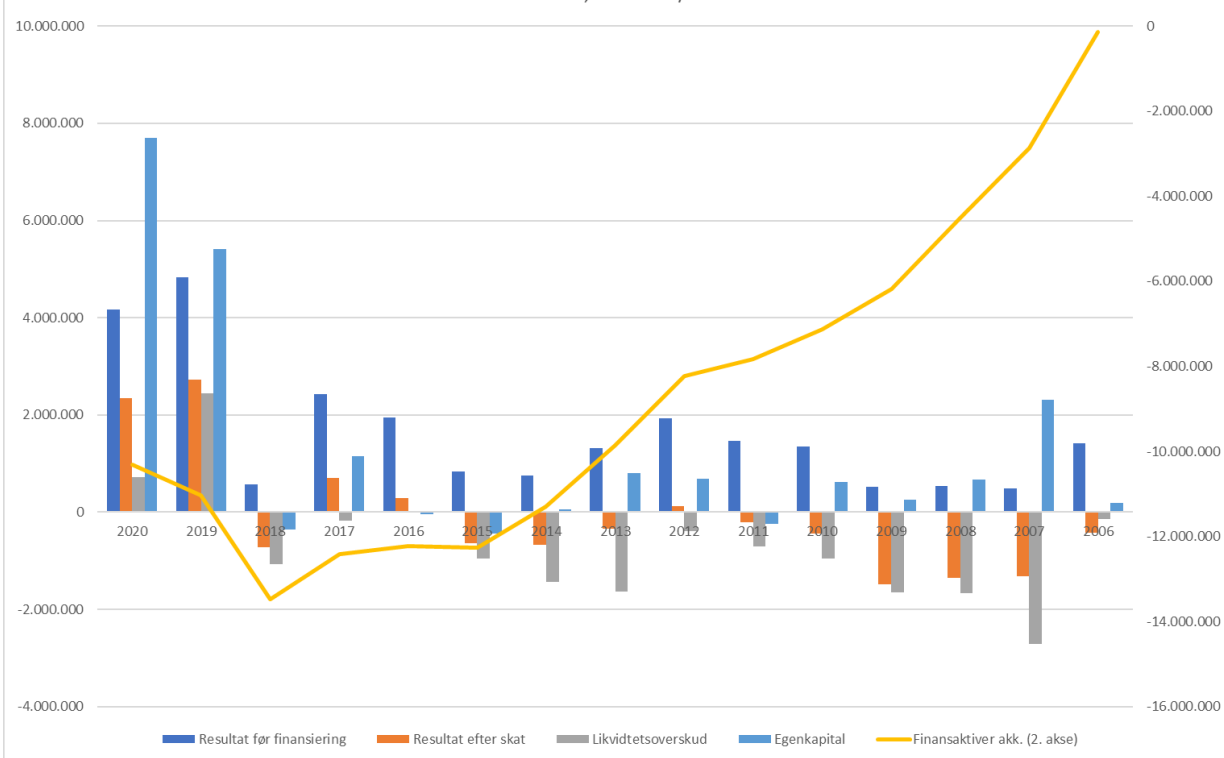

Grise bedste 1/3 – faktiske investeringer

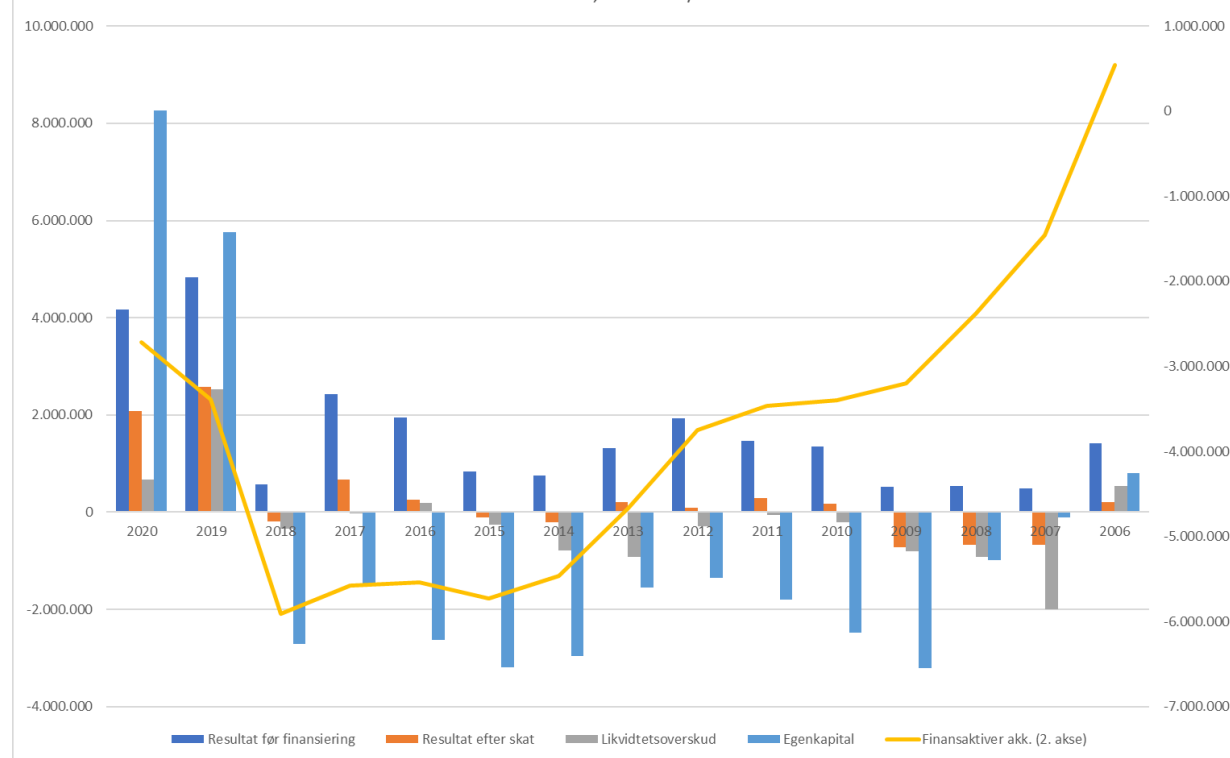
- Traditionel finansiering (40/30/30)

- Delt ejerskab (40/60)

Grise, bedste 1/3

Grise, bedste 1/3

Traditionel finansiering - faktiske investeringer

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	2.346.000	2.719.029	-723.757	710.437	286.477	-636.387	-673.378	-334.343	131.521	-208.039	-444.603	-1.489.951	-1.356.326	-1.322.319	-416.360
Likvidtetsoverskud	721.539	2.451.958	-1.077.434	-178.933	27.592	-962.057	-1.437.166	-1.631.876	-386.280	-707.081	-954.824	-1.658.008	-1.660.898	-2.713.329	-144.259
Egenkapital	7.703.652	5.408.562	-362.362	1.143.732	-39.266	-441.682	56.275	798.951	693.985	-246.241	617.743	263.544	665.265	2.318.045	186.775

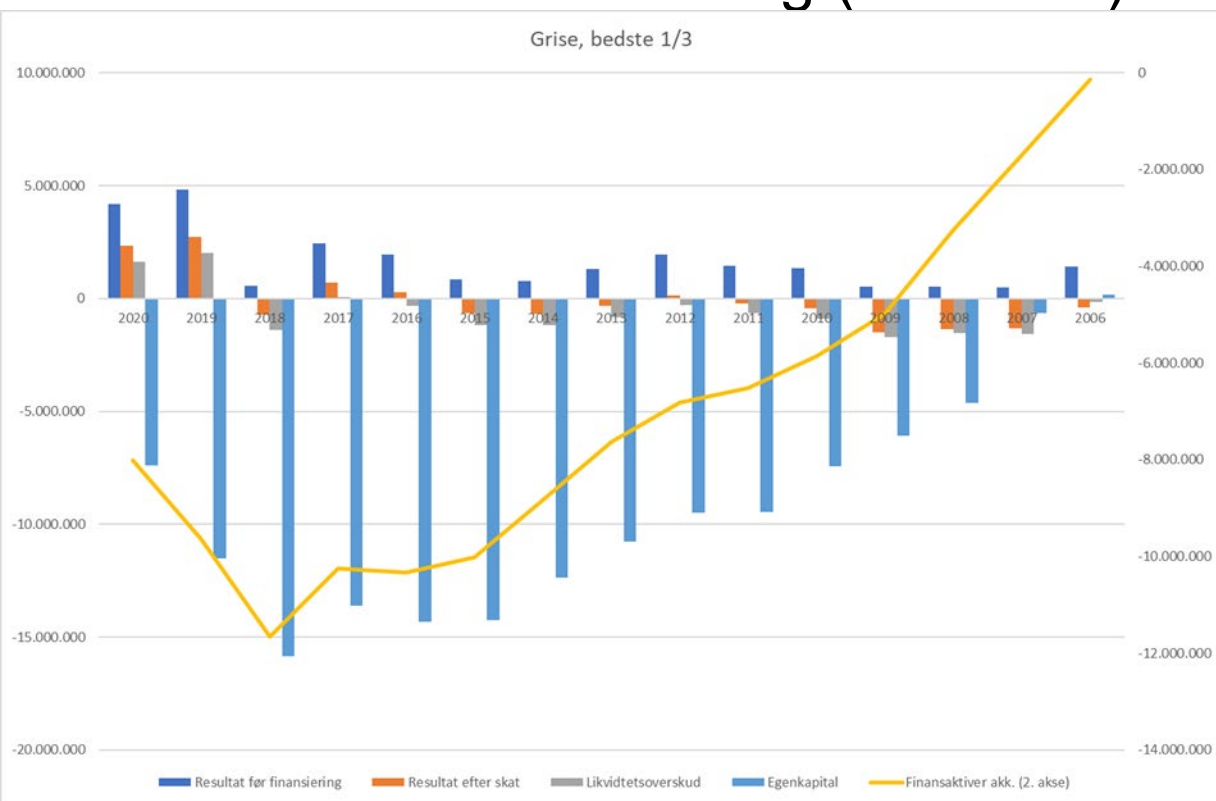
Delt ejerskab - faktiske investeringer

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	2.071.670	2.573.520	-192.588	664.862	259.348	-115.734	-207.469	213.848	91.668	296.946	175.495	-718.884	-676.112	-669.611	203.704
Likvidtetsoverskud	668.087	2.523.135	-334.837	-31.202	186.323	-260.633	-795.731	-920.989	-283.493	-64.091	-204.412	-811.745	-928.286	-2.004.310	546.140
Egenkapital	8.257.872	5.764.866	-2.708.776	-1.481.293	-2.620.953	-3.189.891	-2.959.782	-1.544.582	-1.345.342	-1.804.699	-2.473.367	-3.202.447	-989.513	-108.136	806.839

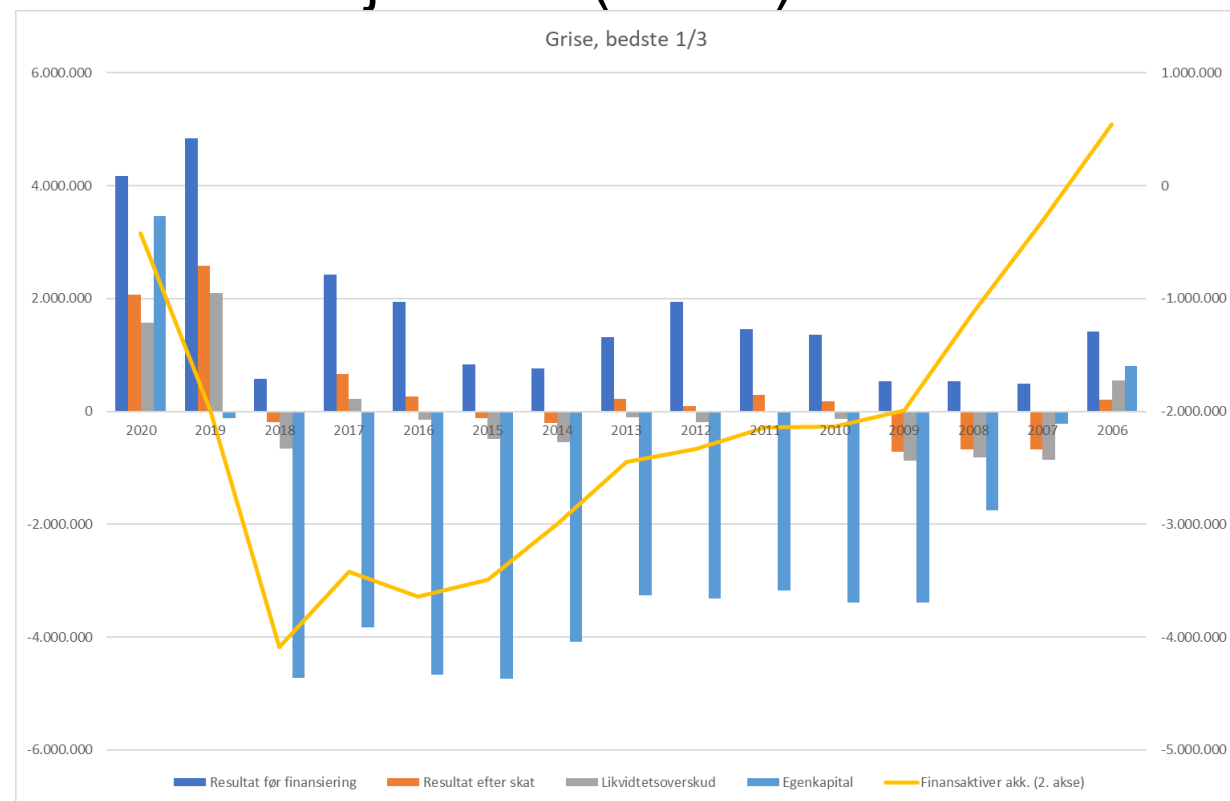

Grise bedste 1/3 – investeringer = afskrivninger*

- Traditionel finansiering (40/30/30)

- Delt ejerskab (40/60)

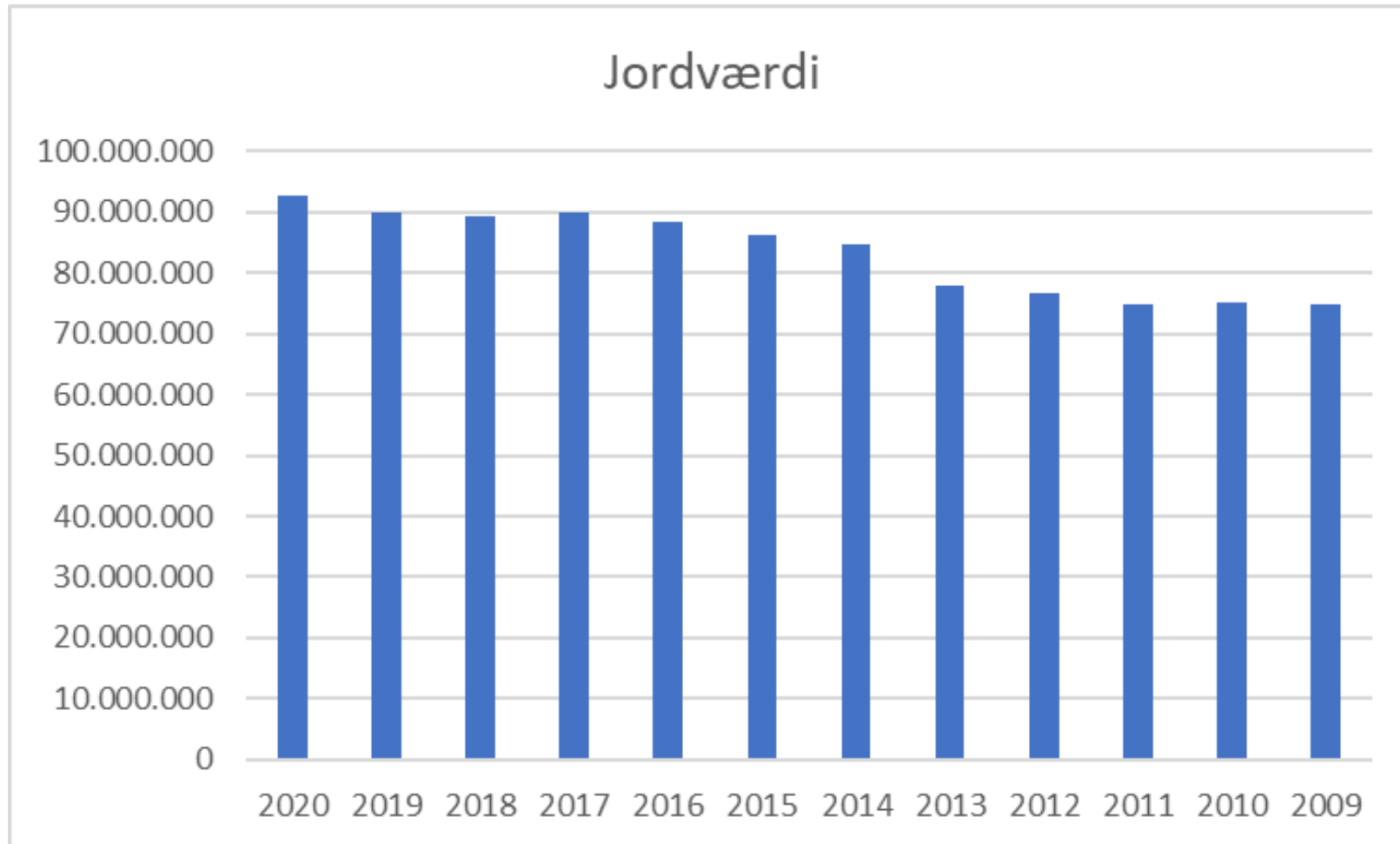

Traditionel finansiering - inv. = afskrivninger	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	2.346.000	2.719.029	-723.757	710.437	286.477	-636.387	-673.378	-334.343	131.521	-208.039	-444.603	-1.489.951	-1.356.326	-1.322.319	-416.360
Likviditetsoverskud	1.626.821	2.022.592	-1.408.764	71.216	-310.606	-1.190.158	-1.195.220	-821.091	-294.902	-653.485	-887.556	-1.715.821	-1.548.258	-1.566.137	-144.259
Egenkapital	-7.410.540	-11.514.115	-15.865.237	-13.608.958	-14.315.304	-14.241.598	-12.364.600	-10.771.341	-9.503.570	-9.453.634	-7.431.916	-6.096.779	-4.617.614	-649.459	186.775

Delt ejerskab - investeringer = afskrivninger	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	2.071.670	2.573.520	-192.588	664.862	259.348	-115.734	-207.469	213.848	91.668	296.946	175.495	-718.884	-676.112	-669.611	203.704
Likviditetsoverskud	1.573.368	2.093.769	-666.167	218.948	-151.874	-488.734	-553.785	-110.205	-192.114	-10.495	-137.144	-869.558	-815.647	-857.118	546.140
Egenkapital	3.454.736	-125.216	-4.727.097	-3.826.863	-4.668.805	-4.734.029	-4.086.937	-3.258.319	-3.318.217	-3.173.693	-3.391.708	-3.386.275	-1.753.906	-218.051	806.839

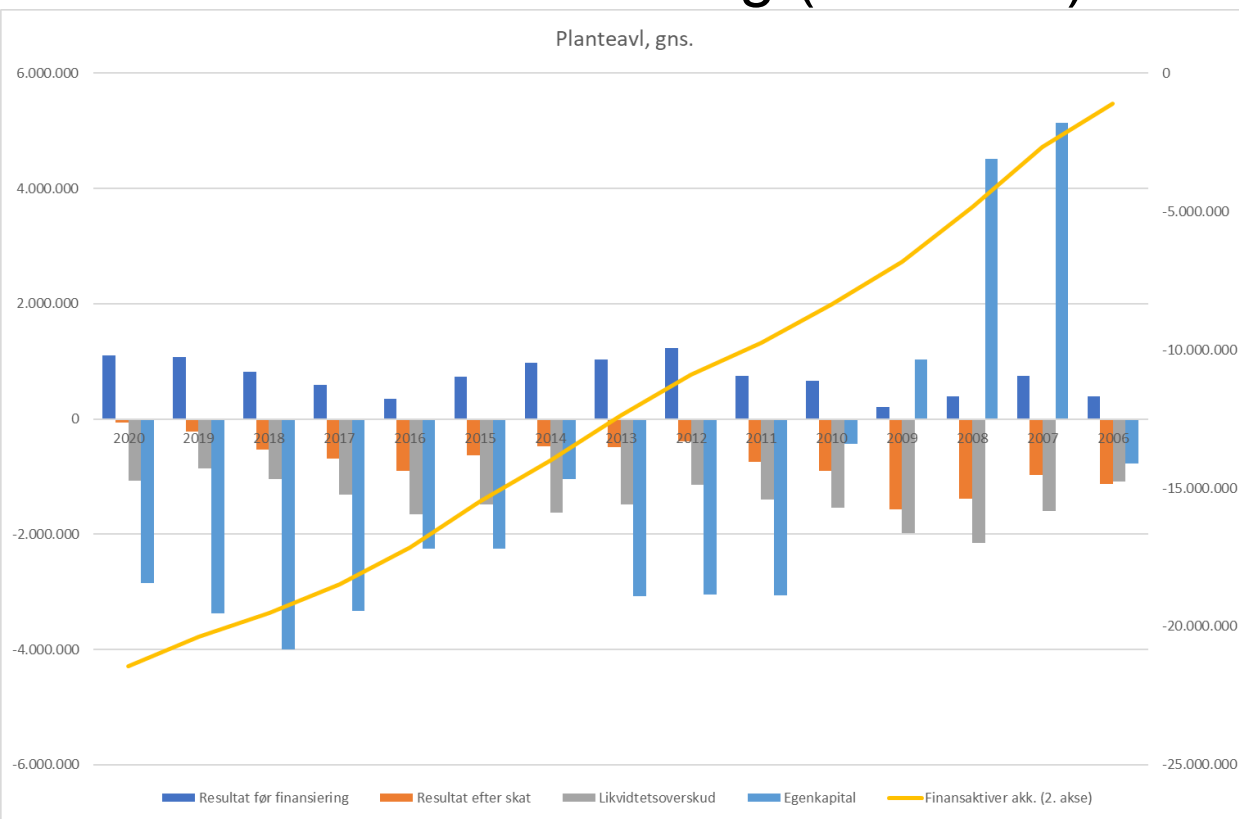
Planteavl bedste 1/3

- Urealistisk udtræk:

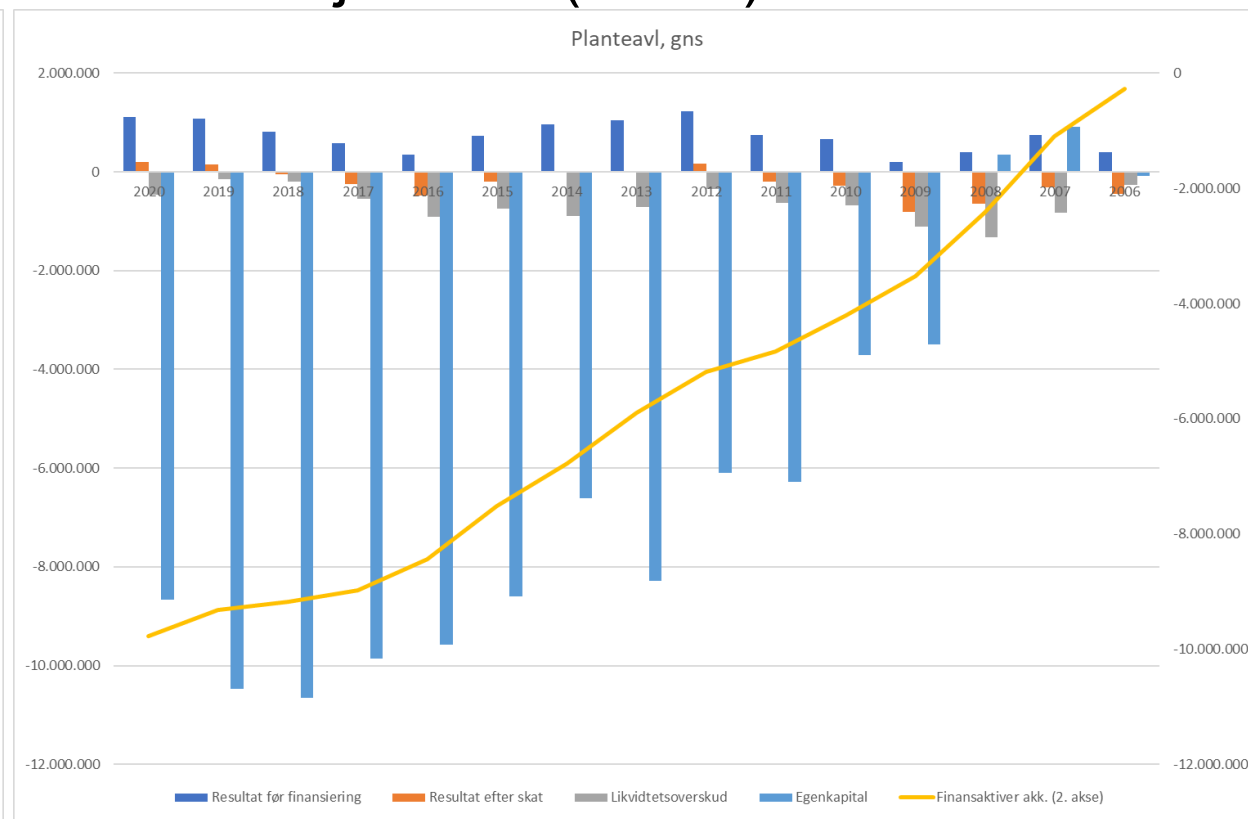

Planteavl gns.– faktiske investeringer

- Traditionel finansiering (40/30/30)

- Delt ejerskab (40/60)

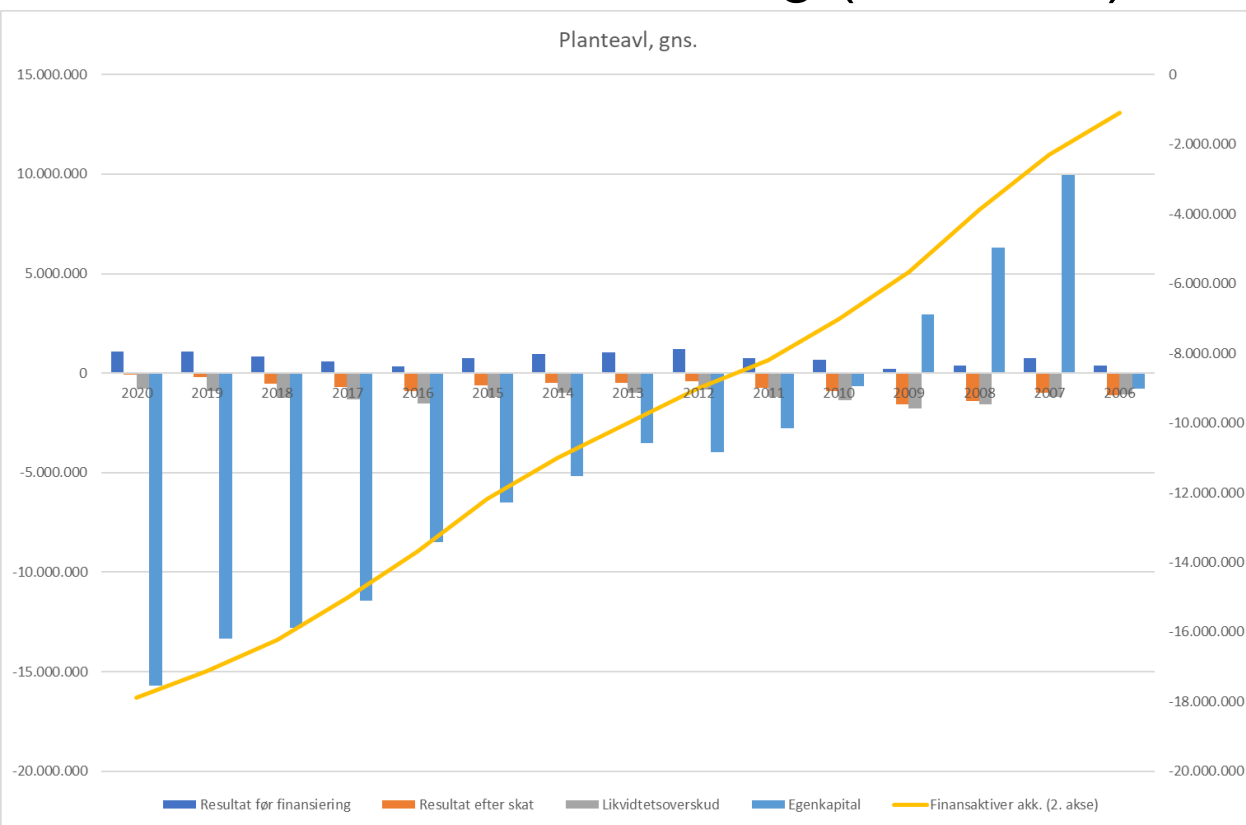

Traditionel finansiering - faktiske investeringer	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	-58.301	-218.773	-532.711	-685.140	-902.561	-631.678	-476.841	-484.944	-392.550	-748.062	-908.170	-1.574.963	-1.382.711	-976.226	-1.124.101
Likvidtetsoverskud	-1.074.400	-862.301	-1.043.868	-1.309.903	-1.661.013	-1.480.940	-1.628.167	-1.491.034	-1.142.527	-1.396.943	-1.535.728	-1.983.994	-2.155.529	-1.596.228	-1.089.280
Egenkapital	-2.856.106	-3.375.785	-3.996.954	-3.336.443	-2.255.340	-2.247.939	-1.046.282	-3.075.710	-3.045.250	-3.061.032	-427.897	1.026.310	4.514.183	5.138.778	-767.694

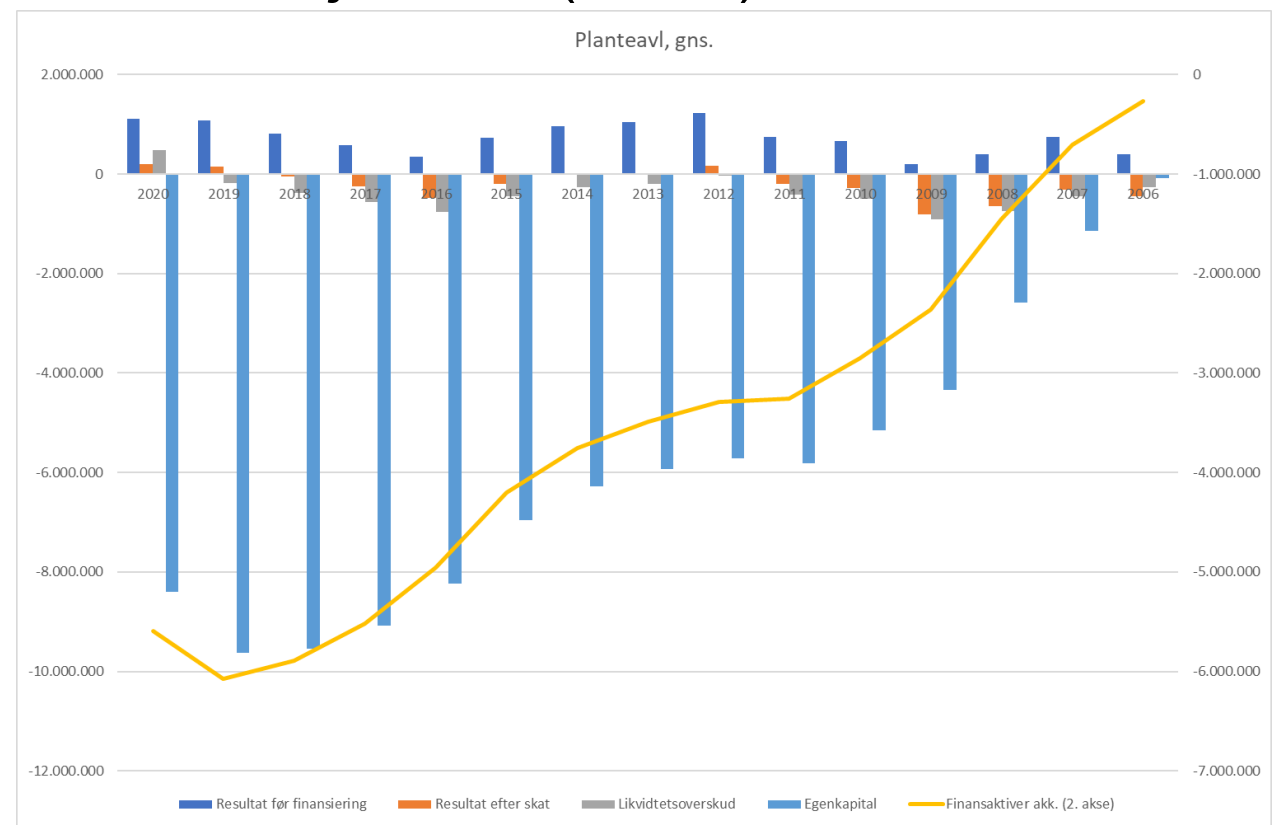
Delt ejerskab - faktiske investeringer	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	197.978	151.768	-48.500	-256.675	-477.598	-191.522	-22.692	23.011	163.174	-196.311	-276.461	-807.509	-651.936	-312.669	-446.929
Likvidtetsoverskud	-458.446	-142.242	-195.380	-546.059	-913.998	-738.710	-889.428	-711.160	-352.258	-623.380	-684.996	-1.103.924	-1.323.597	-823.321	-267.803
Egenkapital	-8.660.253	-10.462.803	-10.658.287	-9.863.695	-9.570.791	-8.602.438	-6.603.474	-8.290.766	-6.090.520	-6.280.636	-3.710.162	-3.492.113	342.424	913.811	-90.523

Planteavl gns. – investeringer = afskrivninger*

- Traditionel finansiering (40/30/30)

- Delt ejerskab (40/60)

Traditionel finansiering - inv. = afskrivninger	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	-58.301	-218.773	-532.711	-685.140	-902.561	-631.678	-476.841	-484.944	-392.550	-748.062	-908.170	-1.574.963	-1.382.711	-976.226	-1.124.101
Likvidtetsoverskud	-759.874	-897.337	-1.221.673	-1.326.123	-1.506.348	-1.189.217	-998.560	-978.639	-821.138	-1.179.769	-1.340.399	-1.790.271	-1.578.880	-1.213.084	-1.089.280
Egenkapital	-15.700.181	-13.336.367	-12.813.463	-11.445.290	-8.491.295	-6.517.130	-5.157.587	-3.527.052	-3.991.834	-2.768.870	-644.118	2.931.740	6.324.698	9.970.329	-767.694

Delt ejerskab - investeringer = afskrivninger	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Resultat efter skat	197.978	151.768	-48.500	-256.675	-477.598	-191.522	-22.692	23.011	163.174	-196.311	-276.461	-807.509	-651.936	-312.669	-446.929
Likvidtetsoverskud	475.836	-177.278	-373.186	-562.279	-759.332	-446.987	-259.822	-198.765	-30.869	-406.205	-489.666	-910.201	-746.948	-440.177	-267.803
Egenkapital	-8.393.127	-9.626.098	-9.539.810	-9.081.424	-8.225.530	-6.951.427	-6.275.516	-5.931.012	-5.717.042	-5.810.938	-5.145.791	-4.341.820	-2.586.191	-1.149.298	-90.523

Videre arbejde

- Beregningerne kan med fordel udvides til at omfatte gennemsnitsvirksomheder.
- Beregningerne kan med fordel udvides med en Fondskonstruktion, hvor Fonden ejer virksomheden sammen med landmanden (ejerandel 10-30%).
- Beregninger på andre tidshorisonter

Bilag 1: Fast rente, F1 og bankrenter samt bidragssats

Realkredit, fast rente		
Traditionel	Rente	Bidrag
2006	5	0,75
2007	5	0,75
2008	5	0,75
2009	5	0,75
2010	5	1
2011	4	1
2012	4	1
2013	4	1
2014	3	1
2015	3	1
2016	3	1
2017	3	1
2018	3	1
2019	2	1
2020	1	1
2021	1	1
2022	1	1

Realkredit, F1-rente	
Traditionel	Rente
2006	2,89
2007	4,11
2008	4,73
2009	5,2
2010	1,78
2011	1,52
2012	1,24
2013	0,48
2014	0,46
2015	0,51
2016	0,24
2017	0
2018	-0,2
2019	-0,13
2020	-0,25
2021	-0,16
2022	-0,23

Bankrente	
Traditionel	Rente
2006	6,22
2007	6,76
2008	7,18
2009	7,00
2010	6,06
2011	6,26
2012	6,65
2013	6,47
2014	6,28
2015	6,04
2016	5,77
2017	5,54
2018	5,39
2019	5,43
2020	5,38
2021	5,38
2022	5,38

Bilag 2: Forpagtningsmodel og rente

Forpagtningsafgift	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Målsætning	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Reel	3	3	3	3	2	2	4	4	2	2	2	2	2	2	2
Minimumsforrentning	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Kvalificering og inspiration

- Spørgsmål
- Diskussion og kvalificering
- Næste step

Bæredygtig Finansiering

- Highlights fra arbejdet til nu i 2022 og for resten af året

Projektets formål

1.

at landmændene bliver i stand til at imødekomme den finansielle sektors kommende krav om bæredygtighed

2.

at landmændene kan lede landbrugsvirksomhedens bæredygtige udvikling

Projektets mål

1.

at analysere og vurdere EU's krav til bæredygtig finansiering

2.

at synliggøre hvilke muligheder landbruget har for at opnå bæredygtig finansiering

3.

at formidle om ledelsesmæssige tiltag, der understøtter en bæredygtig udvikling af landbrugsvirksomheden.

Projekt ”Bæredygtig Finansiering” - 2022

Organisering

Bæredygtig finansiering
i landbruget

Arbejds-pakke	Titel	Bemærkninger	Tema og underopdeling		
AP 1	Vurdering, kvalificering og perspektivering af arbejdet med bæredygtighed				
AP 2	Bæredygtig finansiering – EU Taksonomiens placering i landbruget		Tema 1 2a - EU-taksonomi	Tema 1 2b - ESG – krav og kriterier	
AP 3	Muligheder for bæredygtig finansiering		Tema 2 3a - Bæredygtig Finansiering	Tema 2 3b - ESG ledelsesrapportering til vurdering og rating af landbruget for potentielle investorer	Tema 3 3c - Bæredygtige investeringer
AP 4	Landmandens ledelse af en bæredygtig udvikling		Tema 6 4a - Virksomhedsledelse	Tema 6 4b - Mobilisering	Tema 4 4c – Værdikæden
AP 5	Formidling		Tema 7 Formidling		
		Nice-to-have	Tema 5 Udviklingsværktøjer til bæredygtig udvikling Processer Rådgivnings anbefalinger		

Bæredygtig Finansiering i landbruget

- AP 3 a

Prisen for den grønne omstilling

AP 3a - Muligheder for bæredygtig finansiering

- **"Hvad koster** den bæredygtige udvikling / **grønne omstilling af landbruget"**
 - Forventet omfang af tilskud / grønne puljer?
 - hvor meget kan / skal egenfinansieres?
 - hvor meget kan / skal fremmedfinansieres?
 - Cap-reformen - konsekvenser for den bæredygtige omstilling / grønne omstilling

EFFEKTEN PÅ LANDBRUGETS DRIFTSRESULTAT AF EN CO2-REDUKTION PÅ 5 MIO. TONS

- Regeringen er kommet med et udspil, der forudsætter en reduktion i landbrugets udledning af drivhusgasser på 5 mio. tons CO₂e.
- Hvis omkostningerne herved overvælttes på landmændene, vil det få vidtrækkende konsekvenser for økonomien og erhvervsudvikling i fødevareklyngen.
- Allerede i dag er mellem 20 og 25% af landmændene i alvorlige økonomiske problemer, og regeringens udspil kan andelen stige til det dobbelte.
- De hårdt ramte landmænd har ingen mulighed for at investere i nye teknologier. En økonomisk ustabil og resterende gruppe vil få dårlige muligheder for det. Risikoen er altså, at CO₂-reduktionen vil resultere i, at dansk landbrug lukker ned.
- Det vil ikke alene medføre tab for den enkelte landmand, men også for banker og realkreditinstitutter, der har finansieret landmanden. Det hører med til historien, at bankerne allerede er misligholdt.¹ Den andel vil stige markant ved regeringens udspil.
- De tre typer landbrug har en gennemsnitlig driftsoverskud på 7,7 mia. kr. i gennemsnit over årene 2017-2019. Den samlede regning på 2,9 mia. kr. skal dækkes af driftsoverskuddet, hvorfra der bl.a. skal betales løn til ejeren og foretages investeringer.
- Det vil være særligt udfordrende for økologerne, der må holde for. En god del af de økologiske planteproducenter og dyrkere har svært ved at betale løn til ejeren eller foretage investeringer, hvis regeringens forslag bliver realiseret.

Projekt "Bæredygtig Finansiering"
- Det vil vi gerne regne på med branchens egne tal og faglighed

AXCEL FUTURE – Erhvervslivets tænketank

Analyse udarbejdet af

cheføkonom Jens Hjarsbech og research assistant Benedikte Østergaard

September 2021

SEGES
INNOVATION

REFLEKSION

Bæredygtig Finansiering

AP 2b

- ESG krav og kriterier

AP 3b

- ESG ledelsesrapportering til vurdering og rating af landbruget for potentielle investorer

- Virksomhedens redegørelse for samfundsansvar
- Risikostyring
- Fremdrift på den bæredygtige udvikling

Indhold i virksomhedens ESG-ledelsesrapport

1. Kernefortælling
2. Iværksatte tiltag for en bæredygtig udvikling
3. Fremtidige tiltag for en bæredygtig udvikling
4. ESG-forhold i virksomheden
5. Anvendt praksis

Miljømæssige forhold (E):

- Klimaudledning
- Natur og biodiversitet
- Vand og luftkvalitet

Sociale forhold (S):

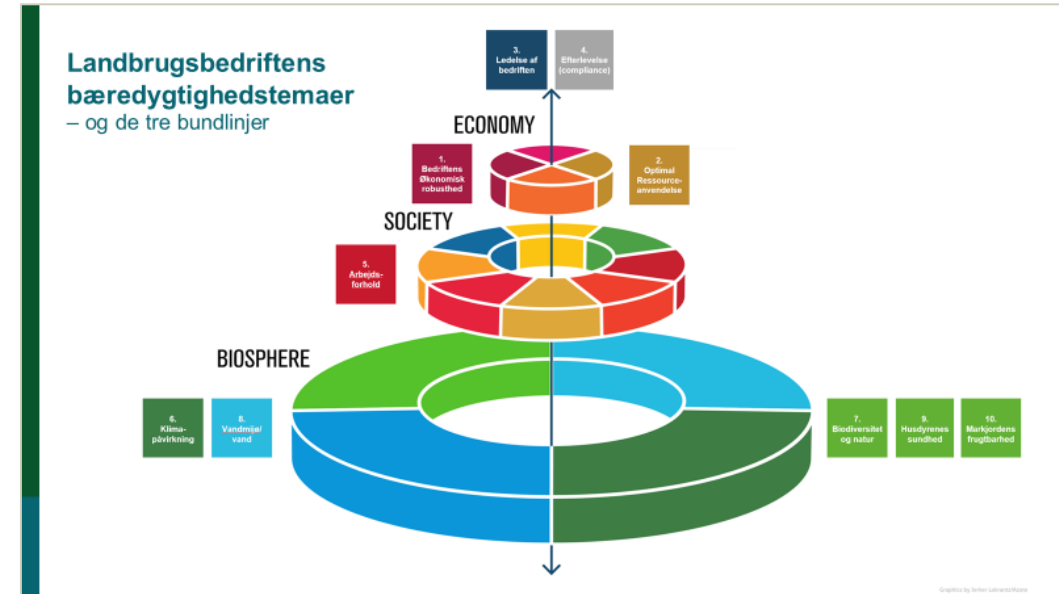
- Crisenes sundhed og velfærd
- Arbejdsforhold og arbejdsmiljø
- Socialt ansvar

Forhold i virksomhedsledelsen (G):

- Virksomhedsledelse
- Compliance
- Økonomiske nøgletal

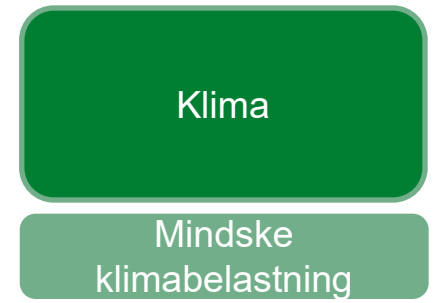
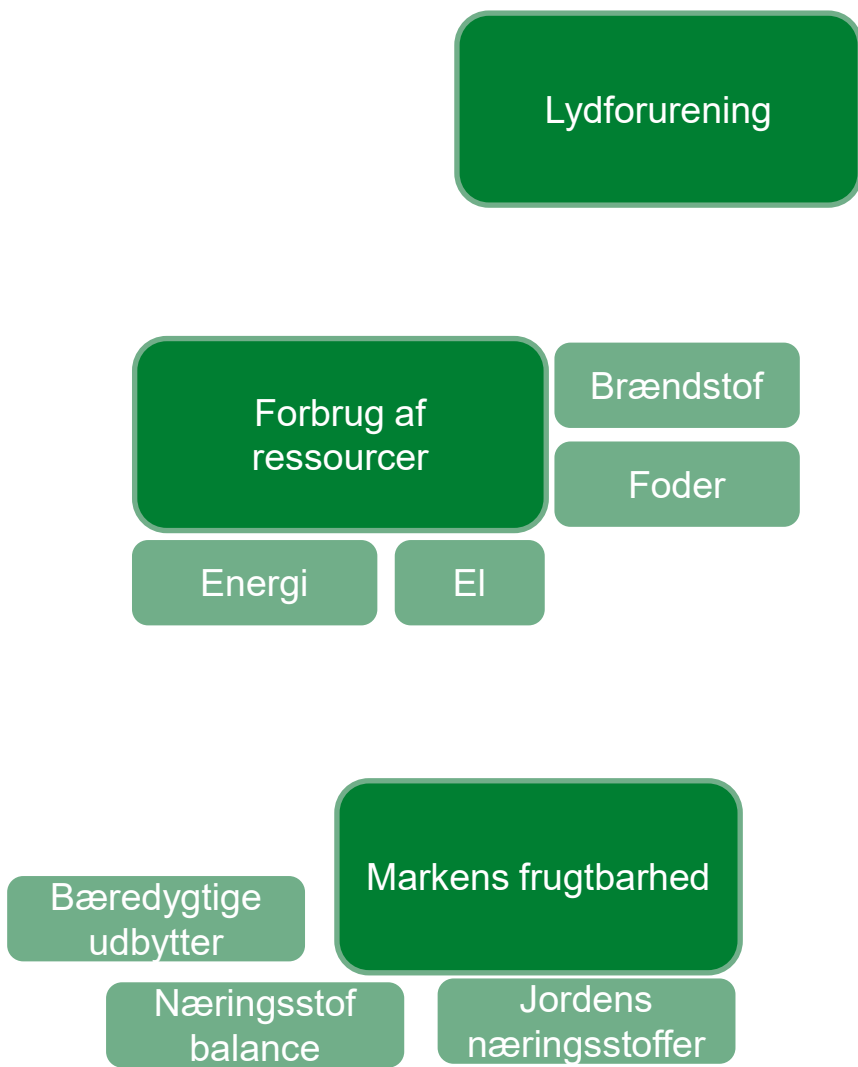
"Landmandens virkelighed" = Landmandens bæredygtighedstemaer

- 1. Ledelse af bedriften
- 2. Efterlevelse (compliance)
- 3. Bedriftens økonomisk robusthed
- 4. Optimal Ressourceanvendelse
- 5. Stalde, teknologi og innovation
- 6. Medarbejderne
- 7. Lokalsamfundet
- 8. Forbrugerne og markedet
- 9. Familie og netværk
- 10. Klimapåvirkning
- 11. Biodiversitet og natur
- 12. Markjordens frugtbarhed
- 13. Husdyrenes sundhed og trivsel
- 14. Vandmijø/vand

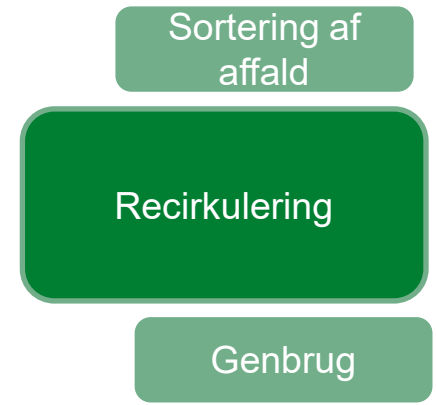

Udarbejdet og prioriteret af landmænd, der var med i aktionsforskningsgruppe 2018

Environment - f.eks.:

E

Social - f.eks.:

Husdyrenes
sundhed og velfærd

Dødelighed

Antibiotikaanvendelse

Vi informerer om og
involverer
medarbejderne i
virksomhedens drift og
udvikling

Sygdом og
arbejdsskader

Arbejdsforhold og
arbejds miljø

Vi forebygger
arbejdsulykker og følger
op hvis der sker en
ulykke eller en nærved-
ulykke

Vi bruger de lovpligtige
indsatser for
arbejdssikkerhed som
afsæt for hele tiden at
forbedre sikkerheden

Ulykker i
virksomheden

Vi har fokus på
sundhed og trivsel i den
daglige ledelse og drift
af virksomheden

Ordne
arbejdsforhold for
vores medarbejdere

S

Uddannelse eller
anden
kompetenceudvikling

Mindske belastningen
af medarbejderne i
arbejdsprocesserne

Styrke
virksomhedskulturen
- initiativer

Socialt ansvar

Omverden

Uddanne fremtidens
landmænd ved at tage
praktikanter, elever og
studerende ind

Initiativer i forhold til
naboer, forbrugere og
samarbejdspartnere

Tage ansvar for dem
udenfor
arbejds markedet

Sikre at leverandører
efterlever de værdier
og krav vi arbejder
efter

Medarbejdertilfredshed

Gennemsnitlig
anciennitet

Governance

- f.eks.:

Compliance

Regler

Retningslinjer

Love

Kontrakter

Aftaler

Likviditets
generering

Andel af
bankgæld

Soliditetsgrad

Økonomi

Fremstillingspris

Afkastningsgrad

Virksomhedens
økonomiske
robusthed

Kommunikation

Kommunikér om
aktivitet, aktuelle
emner og
mærkesager

Opret en profil på
Facebook og/eller
lav en hjemmeside

Deltag i faglige
netværk og erfa-
grupper

Etabler en
bestyrelse eller et
advisory board

Transparens
hele vejen
rundt

G

Rapporterings
system

Digitaliser
løsninger for
dokumentation

Virksomhedsledelse

Risikoanalyse

Hold styr på
risikoen

Plan for indsatser,
der forebygger eller
afbøder effekt af
kritiske hændelse

Planer for fortsat
drift ved kritisk
nedbrud

Whistleblower
ordning

Driftsbudget

Investerings
budget

Virksomheds-
overblik

Organisering /
Ledelsesmodel

Optimer
rammerne for
produktionen

Optimer indenfor
de givne rammer

Byg den rigtige
finansiering

Lederskab

Udvikle
virksomhedens
forretningsmodel

Udarbejd en
skriftlig strategi

Anvend
strategien aktivt
i ledelsen af
virksomheden

Udarbejde
handlingsplaner for
strategiske mål

Følg løbende op
på strategiske
mål

Informér
medarbejderne
om strategien

For at synliggøre **finansieringspotentialer** for landbruget vurderer en gruppe af potentielle investorer i 2022 mulighederne i at investere i landbruget.

Det sker bl.a. på baggrund af **8-12 case-bedrifter fordelt i landet**, hvor landmændene gennem forskellige programmer og certificeringer har dokumenteret bæredygtigheden i deres landbrugsvirksomhed.

Specielt vil arbejdspakken

undersøge anvendelse af ESG rapporteringen til vurdering og rating

af landbruget for potentielle investorer, og

hvordan landmanden kan arbejde

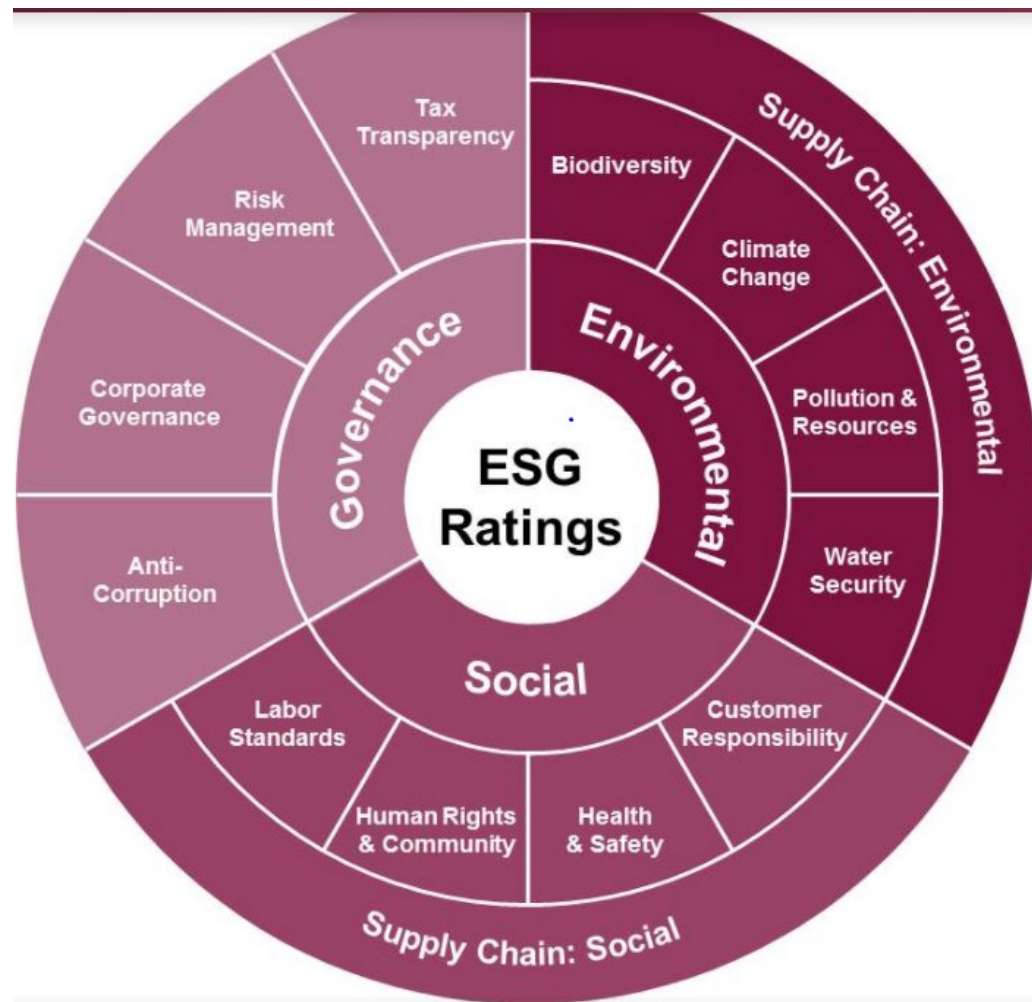
med at forbedre sin rating ved at arbejde aktivt med forbedring af landbrugsvirksomhedens ESG resultater.

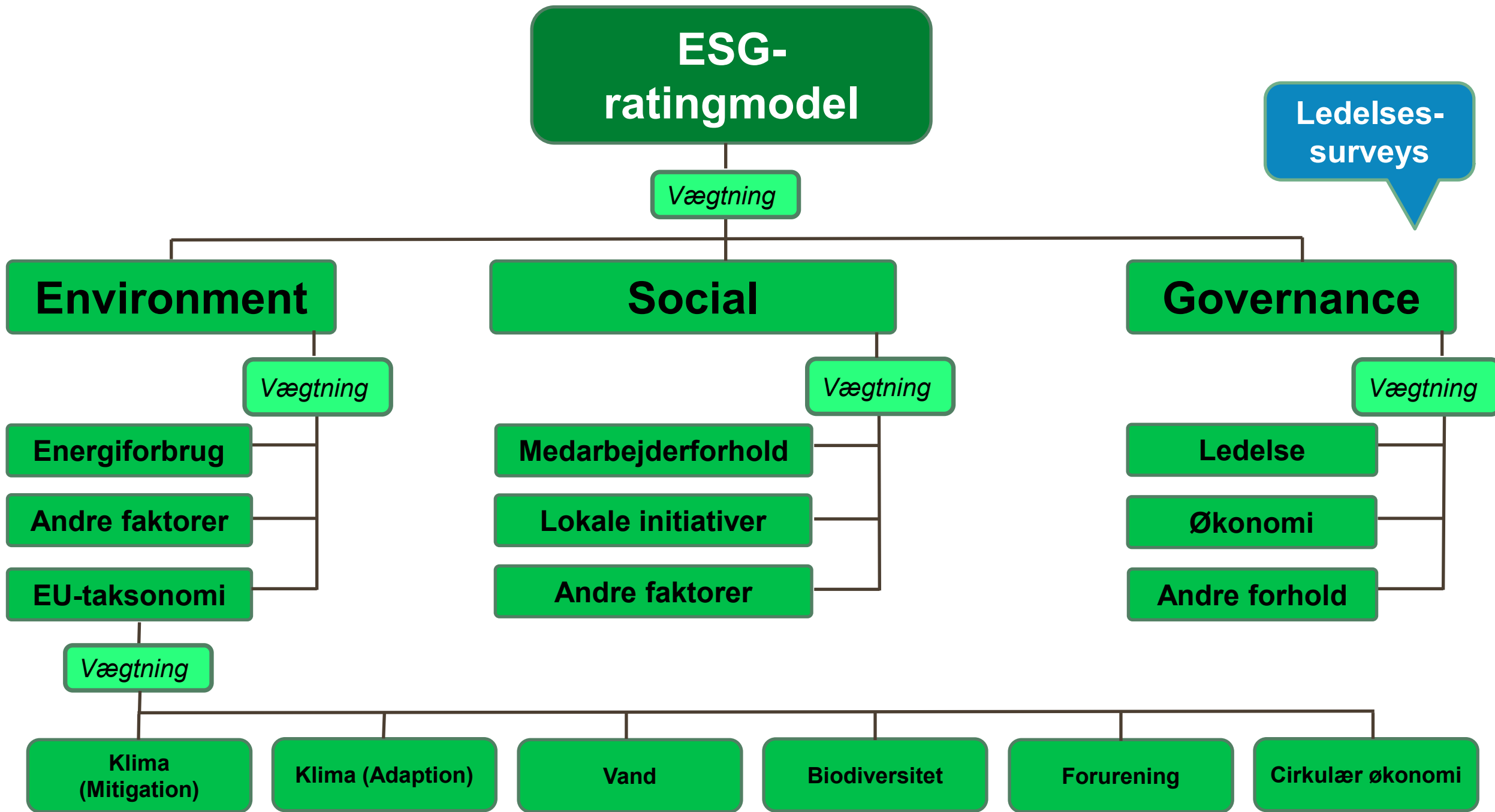

MSCI ESG Ratings

Providing institutional investors with a more robust ESG integration tool designed to support ESG risk mitigation and long term value creation.

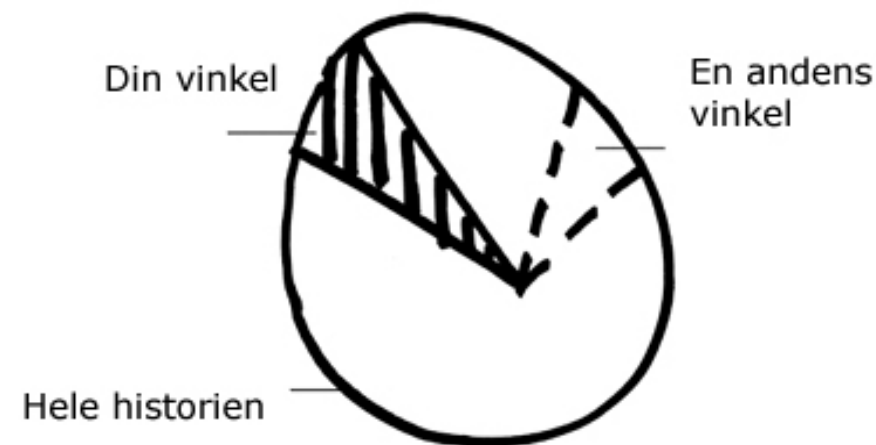
Bæredygtig finansiering
i landbruget

Tværfaglighed - generelt

- Monofaglighed
 - Seriel
- Tværfaglighed
 - Parallel
 - Sammenhængende
 - Synergi
- Hvad kræver tværfaglighed
 - Fælles ide om opgave og mål
 - Nysgerrighed

Tværfaglighed – hvorfor?

- Komplekse opgaver stiller krav om tværfaglighed for:
 - At afdække de flerfaglige problemstillinger
 - At prioritere de vigtigste problemstillinger
 - At levere en løsning, der giver mest værdi for kunden
- Tværfaglighed kræver, at den enkelte forstår/kender sit eget fagområde og er fleksibel over andre fagområder
- Tværfaglighed skal organiseres og ledes
- Tværfaglighed kræver bevidst kommunikation og facilitering

REFLEKSION

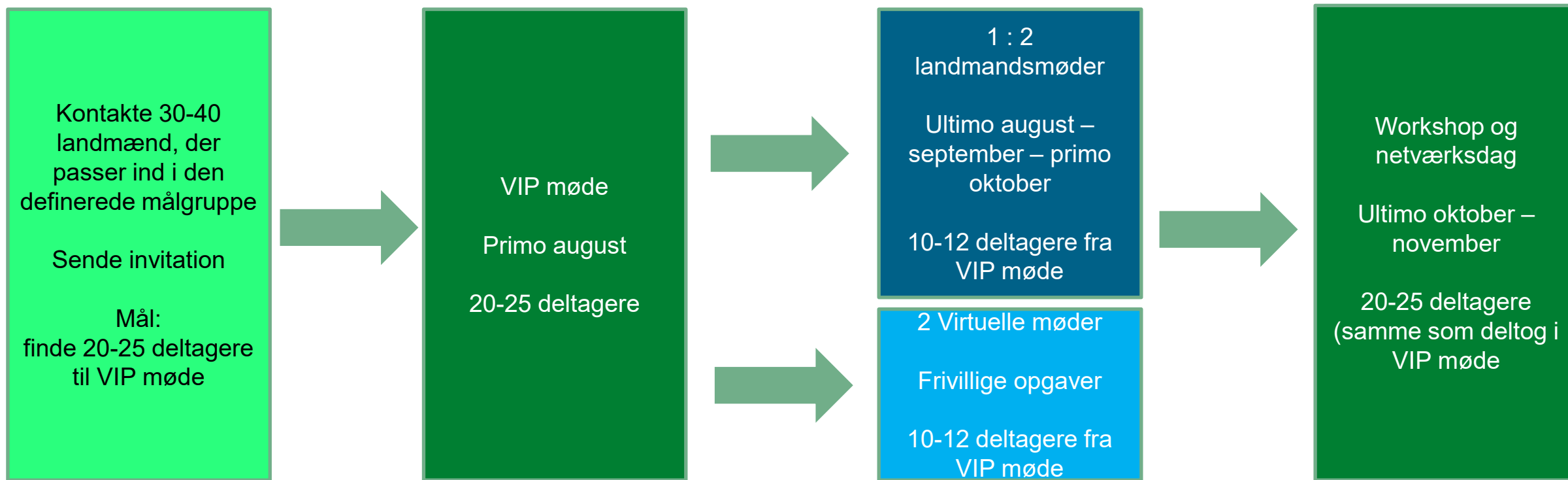
Bæredygtig Finansiering

AP 4a - Virksomhedsledelse

Bæredygtig Finansiering - Forløbet overordnet

- VIP møde primo august 2022
- Møde med landmanden ultimo august – september – primo oktober
- 2 Virtuelle opfølgingsmøder ultimo august – september – primo oktober
- Workshop og netværk ultimo oktober - november

Afklaringsområder i møder med landmanden

- hvad vi skal analysere på, når vi arbejder med muligheder for bæredygtig finansiering

Virksomhedens
ejerstruktur

Virksomhedens
økonomiske situation

Virksomhedens
robusthed

Virksomhedens
bæredygtighed

Virksomhedens
kapitalstrukturmodel

Virksomhedens
Ejer / direktør

Virksomhedens
produktionsgren

Virksomhedens
livsfase

Virksomhedens
ESG - Rating

Virksomhedens
Kapitalstrukturmodel
nye

Virksomhedens
Governance

BusinessRate

ESG -
Ledelsesrapportering

Ledelses
surveys

Virksomhedens
recirkulering

Analyseområder i mørkegrøn boks er fra 2021

Analyseområder i lysegrøn boks er fra 2022

Kriterier for projektets målgrupper

- Geografisk spredt over landet
- Fordelt på plant, mælk, sohold 30 kg eksport, integreret grise produktion, slagtegrise, (kyllinger)
- Fordelt på få økologi og mange konventionelle
- Fordelt på BULK, PORTEFØLJER og VALUE ADDED
- Landmænd der arbejder med dokumentation
 - 2 landmænd der arbejder med Global Gap
 - 2 landmænd der arbejder med Rise
 - 2 landmænd der arbejder med ARLA, Thise, Them
 - 2 landmænd der arbejder med DC
 - 2 landmænd der arbejder med DLG, Danish Agro
 - 2 landmænd der arbejder med ESG Ledelsesrapportering
 - 1 landmand der arbejder tæt sammen med DLF
 - KMC, Danisco, andre
 - 0-gruppe / reference gruppe

REFLEKSION

Bordet rundt

- Hvad sker der på bæredygtighed og bæredygtig udvikling i jeres respektive virksomheder?

A red tractor is plowing a dark brown field. Numerous white birds are flying in the air above the tractor. In the background, there are green trees and a house. A semi-transparent green rectangle is overlaid on the left side of the image, containing the text 'FROKOST'.

FROKOST

Mobilisering mod en grøn omstilling

AP 4b

- Fundamentet for bæredygtig udvikling

Mobilisering af bæredygtig udvikling

- Hvad har vi arbejdet med i projektet?

1. Studerende på landbrugsuddannelserne
2. Landmænd via facebookgruppen
3. Rådgivernes transformation

Agenda på oplæg til landbrugsskoler

Hovedforløb 2 og lederuddannelserne

Highlights fra landbruget

Projekt "Bæredygtig Finansiering"

Rammer for bæredygtighed i landbruget

Bæredygtig udvikling fra et landmandsperspektiv

ESG og virkemidler

Hovedforløb 2-elever: Hvad er bæredygtig udvikling for jer?

- *”Det er mest det økonomiske”*
- *”Det er det samme, som det altid har været”*
- *”Vi skal holde det så lavt, som muligt, så vi lige kommer igennem.”*
- *”Vi har nok lidt et fixed-mindset, når det kommer til nye virksomhedskonstruktioner”*

Facebookgruppen: Fremtid, forretning og bæredygtighed - for landmænd

Bæredygtig forretning

License to operate

Nye markeder, nye afgrøder

Natur og biodiversitet

Reduktion af klimaudledning

Nye teknologier, nye produktionsformer

Cirkulær økonomi

Rediger

Fremtid, forretning og bæredygtighed - for landmænd

Privat gruppe · 753 medlemmer

Medlem + Inviter

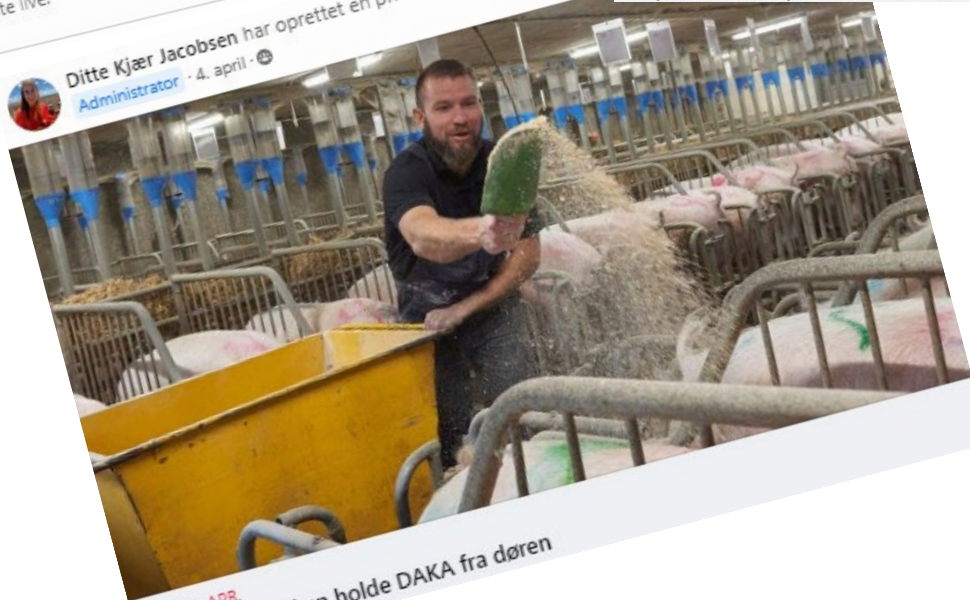
Om **Debat** Udvalgt Rum Emner Medlemmer Begivenheder Medier Filer Spørgsmål

Zero emission fertilizer strategy
 Jens Elbæk afdelingschef for plante og miljø hos SEGES innovation, fortæller i dette korte indlæg, hvordan man arbejder sammen med andre institutioner for at reducere klimapåvirkningen. Der kigges blandt andet på fremstilling og anvendelse af gødning, samt hvordan man kan måle og validere reduktionen på lattergas emissionen 🍀🍀🍀

Jens Elbæk sendte live.
 8. april · 🌐

Ditte Kjær Jacobsen har oprettet en privat onlinebegivenhed for
 Administrator · 4. april · 🌐

MAN. 4. APR.
 Ledelsesfokus kan holde DAKA fra døren

Er I klar kl. 15? 🍌

E'tet i ESG handler om virksomhedens påvirkning af det omgivende vand, luft og natur. Særligt handler det om klima og ressourceforbrug - få kl. 15.00 inspiration til at arbejde med E'tet i dette korte indlæg af Anna Maria Thierry, Center for Klima & Bæredygtighed, SEGES Innovation. Det er lige her på siden.

ONS. 11. MAJ
 Inspiration til arbejdet med E'tet i ESG

Ditte Kjær Jacobsen og deltager i Reduktion af klimaaftrykket i mælkeproduktionen.
 Administrator · 28. maj kl. 10.13 · 🌐

Kalder alle mælkeproducenter

Martin Øvli Kristensen fra Husdyrinnovation, SEGES Innovation, vil på mandag give inspiration til håndtag, der kan trækkes i for at reducere klimaaftrykket i mælkeproduktionen. De fleste tiltag vil også være en økonomisk gevinst for landmanden. Samtidig ser vi også ind i en fremtid, hvor klimaaktiviteter vil blive belønnet (jf. udmelding fra Arla). Hør mere lige her i gruppen på mandag kl. 15.00 🍌

MAN. 30. MAJ
 Reduktion af klimaaftrykket i mælkeproduktionen
 12 deltog

slagtegrisestalden

... hyppig udslusning er et billigt tiltag, hvis det kan fungere i praksis i stalden. Det koster ca. 1-2 kr. pr gris i tidsforbrug til hyppigere udslusning. I dette korte indlæg af Malene Myllerup fra Husdyrinnovation, SEGES, får du viden omkring, hvordan metan dannes og hvorfor metan er vigtigt at reducere. ... Se mere

TIR. 24. MAJ
 Tiltag til reduktion af klimagasser i slagtegrisestalden
 2 deltog

Vis indblik

👍 Synes godt om

💬 Kommenter

264 rækkevidde for opslag >

📧 Send

Administrator · 25. april · 🌐

G'et i ESG-ledelsesrapporteringen

Se Ivans lille indlæg om, hvordan du kan arbejde med G'et (governance) i din virksomhed 🙋

Ivans tre anbefalinger kommer her:

1. Udarbejd et Virksomhedsoverblik for din samlede virksomhed på max. en side
2. Gennemfør en SWOT-og risikoanalyse af din virksomhedsledelse og din virksomhed.
Synliggør risici med høj sandsynlighed og høj konsekvens, samt alvorlige svagheder og trusler, der kan påvirke virksomhedens robusthed og fortsatte drift.

Se mere

300 visninger

Pernille Stenstrup Christiansen

👋 · 20. maj kl. 12.19 · 🌐

Hvad siger Danske Bank omkring ESG og bæredygtighed 🌱?

Her får du mit bud udfra, hvor vi står lige nu.

Til jer der ikke kender mig, så har jeg ansvaret for Landbrugsbetjeningen i Danske bank og som født nordjyde og agronom, har jeg et helt særligt hjerte for netop dette 🐷🐮🐔🌱

Stil gerne spørgsmål i kommentarfeltet, så vil jeg svare så godt jeg kan 😊

Rådgivernes transformation - ESG

Typer	De passive	De reaktive	De proaktive	De interaktive
Karakteristika	<ul style="list-style-type: none">• "Vi skal have minimumløsning"	<ul style="list-style-type: none">• "Giv mig en manual"• "Det er ligesom et gødningsregnskab"	<ul style="list-style-type: none">• "Det er landmandens udviklingsværktøj"	

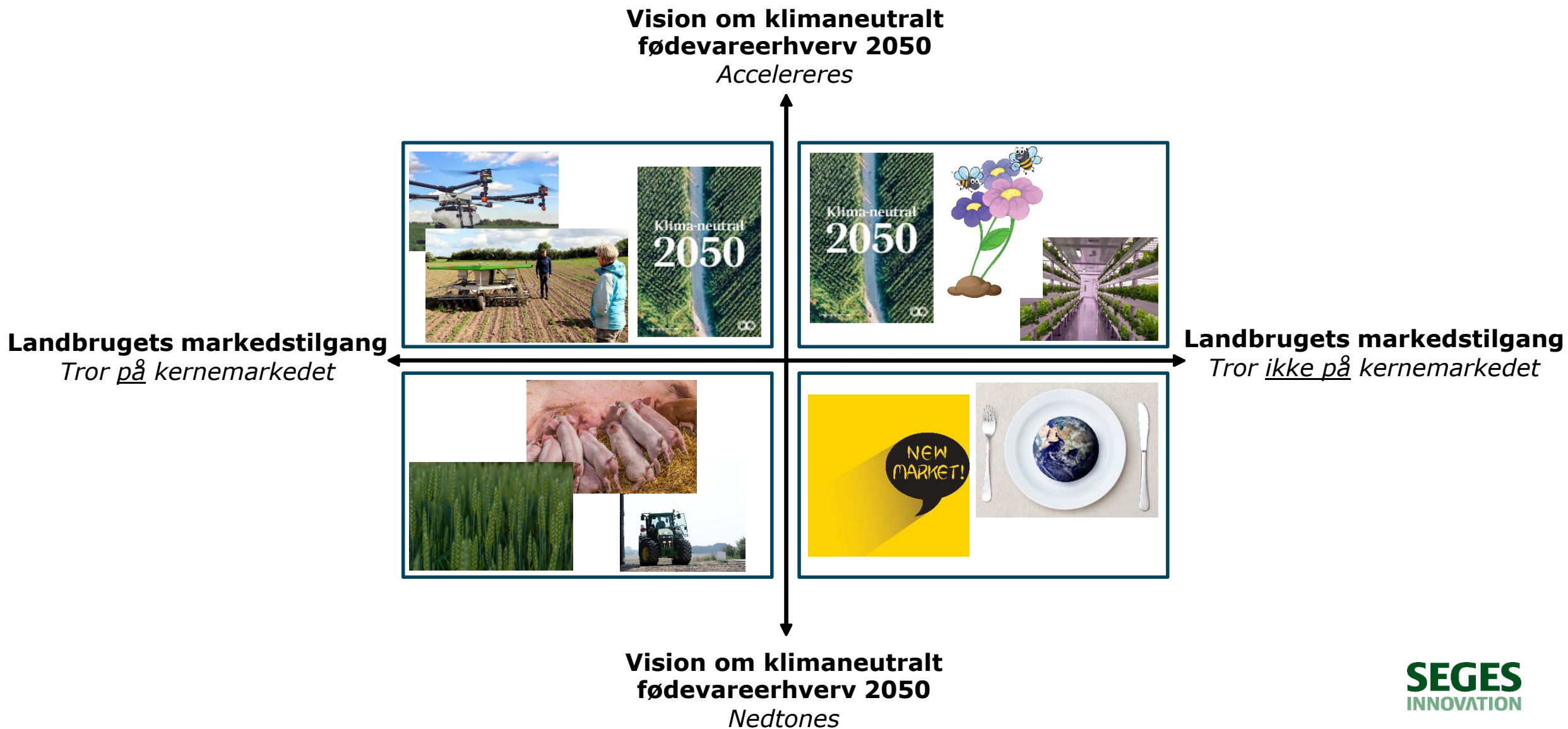
Workshop

- Et bæredygtigt og klimaneutralt landbrug
anno 2030 / 2050

Scenarier – eksempel 2

Scenarier – eksempel 3

Workshop

- et bæredygtigt og klimaneutralt landbrug anno 2030 / 2050

Første runde

- 3-4 potentielle scenarier for dansk landbrug anno 2030 / 2050

Anden runde

- hvilke krav fordrer disse scenarier i forhold til primærlandbrugets kompetencer og jobprofiler

Workshop

- et bæredygtigt og klimaneutralt landbrug anno 2030 / 2050

Første runde

- 3-4 potentielle scenarier for dansk landbrug anno 2030 / 2050

Anden runde

- hvilke krav fordrer disse scenarier i forhold til primærlandbrugets kompetencer og jobprofiler

Potentielle scenarier for dansk landbrug 2030 / 2050

Landbrugets virksomhedsøkonomiske tilgang

Potentielle scenarier for dansk landbrug 2030 / 2050

Landbrugets markedstilgang

Potentielle scenarier for dansk landbrug 2030 / 2050

Landbrugets ressource tilgang

Potentielle scenarier for dansk landbrug 2030 / 2050

Vision om klimaneutralt fødevarerhverv 2050

Potentielle scenarier for dansk landbrug 2030 / 2050

Landbrugets teknologiske tilgang

Potentielle scenarier for dansk landbrug 2030 / 2050

Landbrugets ????????? tilgang

Workshop

- et bæredygtigt og klimaneutralt landbrug anno 2030 / 2050

Første runde

- 3-4 potentielle scenarier for dansk landbrug anno 2030 / 2050

Anden runde

- hvilke krav fordrer disse scenarier i forhold til primærlandbrugets kompetencer og jobprofiler

Scenariernes krav til primærlandbrugets

- **Kompetencer** **2030 / 2050**
- **Jobprofiler** **2030 / 2050**
- **?** **2030 / 2050**

Opsamling og næste step

Tak for i dag